

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 125. — ŠTEV. 125.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 28, 1926. — PETEK, 28. MAJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

KONEC VOJNE V SEVERNI AFRIKI

Vojna v Maroku je končana, ko se je Abdel Krim udal. — Rifski voditelj je z družino in lastnino pod franc. varstvom ter je vrnil vse jetnike. Šel bo v Tazo, nakar bo moral v izgnanstvo. — Briand bo objavil v poslanski zbornici podrobnosti.

PARIZ, Francija, 27. maja. — Predaja Abdel Krime znači zaključni štadij maroške vojne, katero so francosko-španske sile vojevale proti rifskemu glavarju več kot eno leto.

Vsi cilji zaveznikov so bili doseženi, so glasno sporočili, ki so dospela v Pariz iz Maroka. Čeprav se bodo smpatam še vedno vršili boji, dokler se ne bo udalo majhno število plemen, ki pretežje z nadaljevanjem boja, je mir v Severni Afriki zagotovljen.

Povratak vseh francoskih, španskih in domačih jetnikov se je završil pred kapitulacijo Abdel Krime. Rifski voditelj je vpriporil to zaključno kretnjo očitno v upanju, da bo brez dvoma vplivala na zmagačce njemu v prid. Takoj bo odveden v Tazo pred francoskega rezidenčnega generala Steega, vendar pa ni še znano, kaj namerava vpriporiti zavezniki glede njega, čeprav bo najbrž izgnan iz Rifa in vseh ostalih mohamedanskih dežel.

Francija in Španija bosta sodelovali, dokler ne bo Maroku popolnoma pomirjen, čeprav je problem reorganizacije Rifcev v glavnem problem Španske. S predajo Abdel Krime je izginilo vsako vprašanje avtonomnega Rifa.

Edina sporna točka se tiče dragocenosti rudarskih koncesij, katere je dal rifski glavar, ko se je nahajal na višku svoje sile, gotovim angleškim in nemškim tvrdkam in ki so igrane prikrito, a važno vlogo tekom vojne.

Gotove pravice v notranjosti španskega ozemlja bodo podeljene Franciji, so glasno s pogoji dogovora, katerega je sklenil Louis Malvy, ki se mu di v Madridu kot posebni zastopnik francoske vlade. Privilegiji izkoriščanja, katere je dovolil Abdel Krim drugim deželam, bodo avtomatično ugasnili.

Zadnje fazo vojne v Maroku so izvedli v večji meri na korist Španske kot pa Francije, in nobene dvoma ne more biti, da je obljuba teh koncesij vplivala na francosko vlado, ko je privolila v sodelovanje s Špansko, dokler bi ne bila plemena popolnoma razorožena.

Predaja Abdel Krime je bila le vprašanje par dni, a včerajšnja brezpogojna kapitulacija je potrdila modrost Francozov, ko se niso hoteli spustiti v nikaka pogajanja z vstaškim glavarjem, ko je pred dnevi naprosil za prekinjenje sovražnosti.

Rifski voditelj je izgubil svojo priliko za časten mir, ko je umaknil svojo delegacijo s konference v Udždi dne 1. maja in nagli polom njegove obrambe prikazuje v čudni luči njegovo bojovito stališče ob oni priliki.

Zmaga francoskega in španskega orožja v kratkih treh tednih po brezuspešni kampanji zadnje spomladi, je prišla z nepričakovano naglico ter vzbudila splošno radost v Franciji, kjer so se maroški vojni splošno in trpko protivili kot nepotrebnemu žrtvovanju življenj in denarja.

Ko se bo danes parlament sestal, bo lahko Briand objavil sijajno zmago, ki je odstranila s političnega obzorja najbolj težko vprašanje, s katerim se je moral pečati.

Mati moli za smrt skupaj-zraslih dvojčic.

SOUTH BEND, Ind., 27. maja. Medtem ko moli mati, da bi umrli, postajata Lucie in Bessy Medie, pet dni stari dvojčici, ki sta zrasli skupaj na spodnjem životu, močnejši, vsaj kot domneva kakih sto kirurgov in zdravnikov, ki opazujejo ta pojav.

Ti dvojčici sta zrasli skupaj kot Jones dvojčka, ki sta bila rojena leta 1899 v Tipton okraju, Ind. in

Madžarska vlada in konferenca v Ženevi.

Madžarska je pojasnila ženevski konferenci svoje stališče glede razoroženja. — Kot Nemčija je tudi Madžarska obdana od oboroženih sovražnikov.

ŽENEVA, Švica, 27. maja. — Madžarska vlada je imela, prav kot Nemčija, dovolj poguma, da je vložila pri pripravljajni komisiji za nameravano razoroževalno konferenco spomenico, v kateri opozarja na velikanska oboroževanje vseh evropskih dežel, ki niso bile razorožene vsled različnih mirovnih pogodb, sklenjenih po vojni.

Madžarska se trpko pritožuje, da je, čeprav je takorekoč razorožena, obdana od skupine zaveznikov, ki so vse močno oborožene.

S tem memorandumom se je postavila na stran Nemčije, ki se je že po potu grofa Bernstorffa pritožila pri komisiji, da so Nemci razoroženi, dočim smejo njeni sosede vzdrževati velike vojaške sile.

Madžarska spomenica je vzbudila prav posebno pozornost s tem, da je namignila na malo antanto. Izjavlja, da komisija prav lahko opusti svoje načrte za razoroženje, ki se bodo izjalovili radi sebičnih ciljev gotovih dežel, ki neprestano ovirajo resnično razoroženje. Boljše je, da si poišče komisija drugi temelj za vzdržanje miru.

Nadalje zahteva, spomenica razveljavljenje določb pogodb, vsled katerih je madžarska armada omejena na 35,000 mož. Glas se, da je ta sila med zadostna za lastno obrambo. Nadalje zahteva, naj težko oboroženi sosednji narodi skrijejo svojo vojaško silo, da ne bo prevelike razlike v silah med zmagačci in poraženimi.

Windischgraetz in Nadossy kriva.

Princ Windischgraetz in dr. Nadossy sta bila obsojena na štiri leta ječe in 10,000 zlatih kron globe kot voditelja zarote za ponarejanje francoskih bankovcev.

DUNAJ, Avstrija, 27. maja. — Poročila iz Budimpešte pravijo, da sta bila princ Ludovik Windischgraetz in dr. Emmerich von Nadossy, prejšnji policijski ravnatelj, spoznana krivim v procesu radi-ponarejanja francoskih bankovcev.

Oba sta bila obsojena na štiri leta ječe in denarne kazni v znesku 10,000 zlatih kron. Razventega pa so jima odrekli pravico, da prevzameta v naslednjih treh letih kak javni urad.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 27. maja. — Obtoženi madžarski ponarejevalci francoskih frankov so zaključili svojo obrambo z apelom na domoljubna čustva sodišča. Princ Windischgraetz, prejšnji policijski ravnatelj Nadossy in general Haitz so naprosili sodišče, naj jih smatra krive ter oprostijo ostale obtožence. Ponarejevalci so nastopili baje le v interesu "domovine". Sodniki so pretakali debele solze ginjenja vsprito teh izjav obtoženih, katerim so

PRED VOLITVAMI NA POLJSKEM

Vedno rastoče težkoče s skupinami levice bodo najbrž prisilile Pilsudskega, da dobi pomoči od desnice. katera nima še nobenega kandidata. — Revolucija je bila potrebna.

VARŠAVA, Poljska, 27. maja. — Kljub dejstvu, da je bil definitivno določen datum za sestane narodne zbornice ali Sejma in sicer v ponedeljek, so kandidature za mesto predsednika še vedno negotove. Maršal Pilsudski je rekel včeraj, da ni on edini kandidat ter je pozval odlične može, naj tekmujejo ž njim, brez ozira na dogovore s strankami ali privatnimi konsorciji.

Odkar je predsednik Sejma, Rataj, odklonil kandidature, so predlagali različne kompromisne kandidate, a noben teh ni večje politične važnosti.

Za enkrat nimajo stranke desnice nobenega kandidata. Predlagali so, naj se nanovo izvoli prejšnjega predsednika Vojciehovskija, da bi nadaljeval politiko odločnega protesta, vendar pa ni vrjetno, da bi privolil v načrt.

Skrajna desnica je stavila predlog, da se sploh ne vdeležijo zborovanja Sejma. Alternativna politika desnice je prisostvovati ter oddati prazne karte, s čemur bi se omogočilo izvolitev Pilsudskega.

Ta politika je temeljila na vedno večjem razkolu med Pilsudskim in strankami levice, posebno socialisti.

Nekateri člani desnice kalkulirajo, da bo maršal prisiljen iskati strankarske podpore, kljub svoji veliki osebni avtoriteti. Če bo razkol trajal naprej, se bo Pilsudski gotovo obrnil na stranke desnice, ki bodo do konca tedna storile svoj sklep.

Ustavnost je glavna točka konservativnih strank, vendar pa ni nobenega znaka, kakšno politiko bodo zasledovali v slučaju, da ne bodo dobili večine vladni predlogi, posebno pa predlog, tikajoče se razpusta Sejma. Vlada je tudi ugotovila, da je treba reformirati volilne postave, predno se bodo mogle vršiti nove volitve.

Ta politika je temeljila na vedno večjem razkolu med Pilsudskim in strankami levice, posebno socialisti.

Nekateri člani desnice kalkulirajo, da bo maršal prisiljen iskati strankarske podpore, kljub svoji veliki osebni avtoriteti. Če bo razkol trajal naprej, se bo Pilsudski gotovo obrnil na stranke desnice, ki bodo do konca tedna storile svoj sklep.

Ustavnost je glavna točka konservativnih strank vendar pa ni nobenega znaka, kakšno politiko bodo zasledovali v slučaju, da ne bodo dobili večine vladni predlogi, posebno pa predlog, tikajoč se razpusta Sejma. Vlada je tudi ugotovila, da je treba reformirati volilne postave, predno se bodo mogle vršiti nove volitve.

Minister za notranje zadeve je včeraj ugotovil, da ni nobene resne nevarnosti na Poznanjskem, čeprav je razpoloženje naroda še vedno vžhičeno.

Maršal Pilsudski je rekel včeraj, da je izvedel puč proti klikam, kojih očitni namen je bil zasužnjiti Poljsko. Akcija je postala nujna, ko je prišla na površje skupina ljudi, katere smatra on deloma odgovornim za umor predsednika Narutowicza.

zelo slični po mišljenju in naziranju.

Szortsey, podpredsednik madžarske narodne zveze, je v svojem obrambnem govoru ostro napadel Trianonsko mirovno pogodbo ter zapretel s pestjo proti navzočemu zastopniku Francoske banke. — Stotisoč Madžarov bi danes ponarejalo franko, da rešijo Madžarsko, — je vzkliknil. — Jaz sam sem pripravljen pustiti v nemar postavo in šege, če bi to pomagalo moji deželi. Stališče Madžarske je sedaj tako brezupno, da nas morejo rehabilitirati le nasilne metode.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Švedski kronprinc došel v Ameriko.

Švedski kronprinc je došel v New York s svojo ženo. — Bil je slovesno sprejet ter pozdravljen v City Hall. — Odšel je takoj proti Washingtonu.

S švedsko-ameriškim parnikom Gripsholm je došel v četrtlet jutraj švedski kronprinc Gustav Adolf s svojo ženo prejšnjo Lady Louise Mountbatten v New York. Kneži par se je odpeljal dne 17. maja iz Gothenburga na Švedskem.

Prvi obiskovalci so bili uradniki švedskega poslanstva pod vodstvom poslanika W. Bostroma in generalnega konzula Lamma.

Sprejemni komitej župana, na čelu mu Grover Whalen, se je podal na krov "Gripsholma" ter spraval goste z majhnim parnikom "Macom" na Battery Place, kjer so se izkrcali. Nato se je pričel pomikati sprevid po Broadwayu proti City Hall, kjer je sprejel župan Walker gosta. Ob eni popoldne se je odpeljal princ s svojim spremstvom s Pennsylvania postaje v Washington, D. C.

Glavni namen obiska švedskega kronprincea in njegove žene je odkritje spomenika v Washingtonu, posvečenega Švedu Eriksnu, ki je zgradil oklepno bojno ladjo "Monitor" ter napravil s tem veliko uslugo severnim državam v Državljanski vojni.

Kronprinc Gustav Adolf je pravnuk slavnega francoskega maršala Bernadotta, ki se je odlikoval pod Napoleonom I. Star je 44 let ter oče štirih otrok. Zanimivo je, da je princ arheolog ter avtor nekega dela glede kriminologije.

Prva žena kronprincea, Margareta of Connaught, vnukinja kraljice Viktorije, je umrla leta 1920. Leta 1923 pa se je poročil s svojo sedanjico ženo.

Državni departament je naročil posebni vlak za kronprinca in njegovo ženo, ki ju bo privedel na ravnost v Washington. V zvezi s tem glavni mestu bosta stanovala v švedskem poslanstvu. V ponedeljek se nameravata vrniti v New York ter prisostvovati predstavi v Metropolitan Operi. Potem nameravata vpriporiti daljše potovanje po deželi.

Središče pradačne kulture v Mehiki.

Mehikanci so našli razvaline izgubljenega kulturnega središča. — Vladna ekspedicija je razkrila zakopano grško mesto v državi Chiapas. — Nad 60 akrov razkritih.

ANRAGE, CHIAPAS, Mehika, 27. maja. — Razvaline velikega izgubljenega mesta so našli v gorah dvanajstih milj od mesta Tonala. To je prvi uspeh raziskav po nepoznatih pokrajinah južne Mehike, katere vpriporajo člani mesta pod vladno patronanco.

Člani ekspedicije, ki so poročali o razkritju, pravijo, da kažejo prvi znaki, da so razkrili neklasificirano pokopano mesto, ki nosi vsa znamenja, da je bilo nekoč središče velike civilizacije. Pravijo, da so našli veliko število izrezljanih monolitnih zgradb velike lepote in s posebnimi risbami, ki dosedaj še niso bile znane arheologom.

Novo razkritje je mogoče primerjati z razkritji v Montebanu, ki je eno opustošenih mest v državi Oaxaca.

Ravnokar razkrile razvaline obstajajo v glavnem iz serije galerij ali platform, ki so zelo široke ter zvezane med seboj s stopnicami. Galerije obrobajo velika posopja, kojih številna so zgrajena iz velikanskih solidnih granitnih blokov.

Razvaline so precej dobro ohranjene ter se stegajo preko šestdesetih akrov. Voditelji ekspedicije so naročili oblastim v Tonala, na postavijo stražo pri razvalinah, ker je pri vsakem novem razkritju opaziti velik nabal Indijancev, ki iščejo izgubljeni zaklad cesarja Montezume.

Bankirji pri d'Annunziu.

GARDONNE, Italija, 27. maja. Skupina milanskih bankirjev je danes obiskala italijanskega pesnika Gabriela d'Annunzia. Kljub temu, da ima pesnik influenco, jih je sprejel pred svojo hišo ter se jim zahvalil za obisk.

tem nameravata vpriporiti daljše potovanje po deželi.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

Jugoslavija:

500 Din. — \$ 9.45	2000 Din. — \$37.00
1000 Din. — \$18.60	5000 Din. — \$92.00

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštna hranilnica" v Ljubljani.

Italija in zasedeno ozemlje:

200 Lir — \$ 8.20	500 Lir — \$20.50
300 Lir — \$12.60	1000 Lir — \$40.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljate, ki presežajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujejo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

Pošiljajte po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK.

Telephone: CORTLANDT 4687.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PILSUDSKI IN PADEREWSKI

Položaj na Poljskem še nikakor ni jasn. Prav posebno za inozemce, ki se mora zanesti, ali pa priti do svojih lastnih zaključkov, na tendencena poročila, ki prihajajo sedaj vsaki dan v vseh možnih variacijah preko morja. Vseled tega je dobro, če vzporedno dejstva, ki so danes precej ugotovljena.

Državni preobrat se je pričel dne 11. maja z uporom v vojaškem taborišču Rembertov, kjer je stala posadka na strani Pilsudskija. Te čete so naslednjega dne prekorale Vislo. Dne 13. in 14. maja so se vršili dolgotrajni in trdovratni boji v Varšavi in na večer 14. maja so se nahajali vsi mestni deli glavnega mesta v posesti Pilsudskija. Masa vladnih čet s predsednikom Woiciehowskim vred se je nahajala najprej v predsedniškem gradu Belvedere, ali je nato pobegnila v Varšavo. Po brezuspešnih pogajanjih med predsednikom ter vlado Vitoša na eni strani ter Pilsudskim na drugi strani potom predsednika Sejma, Rataja, je izjavil predsednik dne 15. maja, da se odpove predsedništvu, nakar je vlada Vitoša demisionirala. Padec Vitoševe vlade ter stvarjenje nove vlade je bil namen Pilsudskija, kot je izjavil osebno. V onih dneh je odklonil general odločno vsako misel, da bi sam prevzel predsedništvo.

Kmalu pa se je izkazalo, da je vojska premoč Varšave na strani Pilsudskija. Razvnetega pa so se izjavile za Pilsudskija tudi čete, nahajajoče se v Siedlece, Semo, Lomza, Koteno, Loez in Lublin. Centrum čet, ki so se obračale proti Pilsudskiju, je bil Poznanj, nadalje Lvov in Krakov, kjer pa so se vršile simpatije ke manifestacije civilnega prebivalstva za Pilsudskija. Celo čete v Krakovu pa je proglasil poveljujoči general kot "nezanesljive" in vseled tega so morale stopiti na dan tudi med njimi močne simpatije za Pilsudskija.

Ze 13. maja je imenoval Pilsudski komisarije, med njimi komisarija za zunanje zadeve, Knolla, bivšega poslovodje v Moskvi in za železnice Bartela, člana takozvane delavske skupine, ki je bil sedaj imenovan ministarskim predsednikom. Medtem ko je zastopala vlada Vitoša reakcijskega meščanstva in interese velikih kmetov, se opira Pilsudski na reformistično socialistično stranko in razvnetega na dve stranki malih kmetov in konečno na "delavske skupine".

Takoj po zasedenju Varšave je izjavil Pilsudski, da je skrajno nerad pričel z bojem, da pa se mora poljska država, če noče poginiti, izbežiti nezmožne vlade in korupcije in da ne sme še nadalje trpeti brezpravnosti in krivičnosti napram onim, kojih delo nudi družbi mnogo. Pilsudski je vseled tega v pričetku ubral strune, kot smo jih bili vajeni takrat, ko je bil še socialista.

Izjavil je, da se bori "za narod in armado proti reakciji in fašizmu". Pilsudski pa je šel še dalje. Sprejel je takoj tudi zastopnike narodnih manjšin, ki vidijo v njem svojega odločnega nasprotnika, da jim pojasni, da bo ščitil interese narodostnih manjšin v duhu prave demokracije.

Reformistična socialistična stranka podpira Pilsudskija oziroma. Dne 13. maja je izdal centralni komitej in varšavski komitej te stranke poziv na delavstvo, v katerem ga je pozval na generalno stavko dne 14. maja in na to, da podpira Pilsudskija. Reformistična socialistična stranka je zahtevala v svojem manifestu padec Vitoševe vlade, — potem ko je slednja že davno stopila s pozornice, — in imenovala "tolpo fašistov in reakcionarjev, ki spravlja deželo v pogubo". Vprašanje je le, če je mogoče na Poljskem še dosti pogubiti. Reformistična socialistična stranka in strokovna zveza sta pozvali tudi delavce v municijski tvornici v Rembertov naj nadaljujejo z delom ter proizvajanjem municije. Dne 15. maja pa je bila proglašena stavka za končano, ker se je nahajal Pilsudski že v posesti glavnega mesta.

Centralni organ te stranke, Robotnik, je sporočil v posebni izdaji, da je izdala komunistična poljska stranka poziv, v katerem pozivlja delavce na oborožitev in stvarjenje delavskih akcijskih komitejev. Reformistična socialistična stranka zavrača tako taktiko, ker predstavlja poskus, da se razbije enotna fronta delavstva. Kljub temu pa so se vršila v Varšavi komunistična ljudska zborovanja, na katerih so govorili tudi člani reformistične socialistične stranke. Vspričo kaotičnih poročil je nemogoče ugotoviti, v koliki meri so resnična poročila iz Poljske o sodelovanju reformistične socialistične in komunistične stranke.

Poroča se, da je na poti na Poljsko znani Jan Paderewski, ki je bil izbran za predsednika, dočim bo Pilsudski vojni minister. Če je to resnica, bo Poljsko "saniral" ameriški finančni kapital.

Dopis.

Newport, Wash. — Ker mi je potekla naročilna na list, vam pošiljam za vse leto. Pri tej priliki moram naznaniti, da ne nahajam še vedno na farmi. — Niman dela za vas". V bližini svojih prijateljem in znanem, da nam, kar nas je tukaj, se primerno dobro godi. Nam ni treba skrbeti, kdaj nam bo rekel boss: "Niman dela za vas". V bližini

Če ste se naveličali navadnih...

Celo navadne vam bodo ugajale nekaj časa. Toda navadne se hitro naveličate, če živite dolgo časa z njo.

En duet in ena vrsta raznih cigaret se je v zadnjih dveh desetletjih povzpelo k slavi, samo zato, da so padle zopet v pozabljenje.

Helmar so vedno zavzemale svoje mesto na visku. Ista Helmar danes kot je bila pred dvajsetimi leti.

Seznanite se s

HELMAR

Kraljico izrednih cigaret.

Razne vesti.

Muslimanski koledar.

Angorska vlada je sklenila o pustiti štetje let od prerokovega bega iz Meke v Medino. Vpeljala bo štetje od Kristusovega rojstva, ne iz verskih ozirov, pač pa v svrhu izenačenja koledarja s splošno evropskim. Ljudstvo ni posebno zadovoljno s tem pomizanjem preroka, a bo menda ubogalo: — saj je molče sprejelo tudi ukinjenje kalifata.

Pavel Migvar.

Pittsburgh, Pa.

Se se vrte čeprav bolj po malem kolesa strojev naših tovarn in parne piščalke še kličejo na delo in z dela; ognjeni jeziki sikajo in se zvijajo izpod valjarjev liki žive kače in "bunkati, bunkati, močni ropot" naših parnih kladiv še odmeva daleč naokrog. Ali vse to vrvenje delavcev, kakor tudi ropotanje, ječanje in škripanje strojev preveča neka negotovost, nestalnost, nesigurnost...

Kako tudi ne, saj taka je slika industrije v našem svetovnoznane mestu že več let sem: Danes imaš delo, — jutri ti se podpišejo odhodnici, ker tovarni zaprejo ali pa zmanjšajo obrat. Vzkro tega je deloma to, ker se nekatere velika podjetja selijo, oziroma so se izselila daleč ven iz mesta na deželo in da ker se glavno težišče železne industrije vedno bolj pomika v sosednjo državo Ohio.

Kot vidite, za silo živimo. Zraven vsakdanjih skrbi za ta borni kruh pa vseeno nikoli ne pozabimo poštenega razvedrila in zabave. Tako bo med drugimi n. pr. dr. "Združeni Slovani" S. N. J. priredilo v nedeljo dne 6. junija piknik v skritem gozdnem zatíšju na takimenovani "Pidrovi farmi", kamor se prijazno vabijo vsi ljubitelji proste narave. Jako lušno bo moralo biti, ker imamo več pitanih jancev pripravljenih, da jih bomo na prostem na raznju pekli in pečene — pojedli!

Pozdrav vsem čitateljem in rojakom!

Poročevalec.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Novice iz Slovenije.

Grozen umor v Brezovčaku pri Vitanju.

V noči od 9. na 10. maja so našli v Brezovčaku, občina Vitanje, posestnika Leopolda Praterja, p. d. Flegariča iz Vitanja ne daleč od njegovega vinograda v Brezovčaku umorjenega. Leopold Prater je že dalj časa opazoval, da zahajajo v njegovo klet nepozvani gostje. V kritični noči je zalotil v svoji kleti celo družbo mladih fantov in deklet, ki so se v najboljsem razpoloženju gostili z njegovim vinom. Med njim in družbo je prišlo pri tem očividno do hudega prepira in končno najbrže do pretepa. Kako pa so se pravzaprav razvijali nedažnji prizori, še ni ugotovljeno in bo to dognala šele sodna preiskava. Dejstvo je, da so nepozvani gostje posestnika, ki jih je hotel pregnati, kratkoma na zverinski način umorili.

V rokah umorjenega, čegar truplo je bilo grozno razmesarjeno in kateremu so suroveži po umoru postavili celo križ iz vinogradskih kolov, so našli vse polno ženskih las, v kletih pa žensko ruto. Kmalu, je bilo dognano, da so lasje in ruto umorjenčeve služkinje. Ta si je namreč prilastila ključ od kleti svojega gospodarja in tamkaj večkrat gostila svoje prijatelje in prijateljice. Tako tudi v noči od sobote na nedeljo.

Služkinja je bila seveda takoj aretirana in je kmalu priznala svoj zločin. Izdala je obenem tudi soudeležence.

Zandarmerija je aretirala dalje dva fanta iz Šalovec pri Sredšču, namreč Vincenca in Martina Ivančiča, ki sta ga že dolgo na glas, da sta kljub mladosti velika pretepača in ponočnjaka. Oba še tažita umorstvo, vendar je pričakovati, da bo nadaljna preiskava kmalu popolnoma pojasnila vso zagonetnost in tajnost tega bestialnega umora, ki pe vzbudil v vsej središči okolici veliko ogorčenje in dokazuje znova, kako strašna posurovelost vlada še vedno v naši povojni mladini.

Umor v Vašah pri Medvodah pojasnjen.

Javnost se še gotovo spominja bestialnega umora 22-letne hčerke posestnika, Angele Kopačeve, ki je bil izvršen dne 21. novembra lanskega leta v Vašah pri Medvodah. Kot morilec je bil takrat na podlagi nujnega in tehtnega suma prijet 28-letni konjski prekupevalec Janez Jare, ki je veljal za fanta Kopačeve in s katerim je ta tudi ženošila. Jarec so takrat takoj izročili v zapore deželnega sodišča v Ljubljani, vendar je svojo krivdo pred preskovalnem sodnikom dosledno tajil ter ni hotel nikesar priznati. Vse je kazalo, da bo ostala stvar nepojasnjena in da bo sklepala njegovi krivdi šele porota.

Pred nekaj dnevi pa je prišla Jarčeva krivda nepričakovano in čisto slučajno vendarle na dan. Jare se je namreč izdal sam, toda ne sodniku, temveč nekemu svojemu bivšemu sojetniku, ki se je nahajal v celici poleg njegove. Oba sta natančno na istem mestu

izpodbopala in navrtala v celicah pod posteljo zid. Ponoči sta se tako nemoteno pogovarjala in tekom časa je Jare svojemu prijatelju zaupal, da je v resnici on umoril svojo ljubico Angelo Kopačovo. Pripomnil pa je obenem, da bo pred porotnim sodiščem trdovratno tajil svojo krivdo, ker je prepričan, da ga potem ne bodo mogli obsoditi.

Ta znanec, neki P. iz Šiške, je prišel pred nekaj dnevi zopet na prosto. Nekaj časa je premišljeval, ali naj bi Jarčeva veliko skrivnost izpovedal, končno pa se vendarle ni mogel premagati in je izdal najprej tajnost svoji sestri. Ta seveda tudi ni mogla in tako se je širila govorica naprej, dokler ni prišla vest končno na uho tudi državnemu pravniku.

Proti Jarcu se je pričela sedaj nova preiskava in je bil kot pričča zaslišan tudi imenovani P. iz Šiške. Jare stopi sedaj pred porotnike že skoro kot obsojene.

Imenovanja v šolski službi.

V ministrstvu prosvete je podpisal ukaz, s katerim je imenovan Matija Pire za upravitelja moškega učiteljskega v Mariboru in Anton Tandrič za upravitelja učiteljskega v Subotici.

Toča v ljutomerskem okraju.

V zadnjih dneh je ponovno divjala nevihta v okolici Ljutomer in Ormoža. Padala je tudi debela toča, ki je v vinskih goricah napravila znatno škodo, oklestila je pa tudi sadno drevje in poškodovale mlade selve.

Te dni je nad Mariborom močno snežilo. Na Pohorju je padlo mnogo snega.

Smrtna nesreča.

Kakor javljajo iz Trbovelj, se je smrtno ponesrečila sedemletna deklica M. Kotarjeva. V družbi z neko prijateljico je v trboveljski pod Bukovo goro nabirala evlečice ter se pri tem približala prepadi v bližini Weberjeve gostilne. Po nesreči je deklici spodrsnilo ter je padla čez skalovje na okrico, ki vodi na kolodvor. Otrok je obležal mrtev z razbito lobanjo. Oče ponesrečene deklice se nahaja smrtno bolan v ljubljanski bolnici.

Smrtna kosa.

V Postojni je umrl v 81. letu svoje starosti Fran Jurca, veleposelnik. Pokojnik je bil po svoji lesni industriji znan po vsej Sloveniji in severni Italiji. Iz skromnih početkov si je s svojo sposobnostjo in marljivostjo ustvarilo lepo cvetoče podjetje.

Himen.

Poročil se je Andrej Krepek, davčni služitelj v Sv. Lenartu, z Franco Lovrenc, Mirko Korošec, v Sv. Lenartu pa z Marušo Frank.

Zanimive starinske najdbe.

V Ptuj in okolici so našli delavci te dni na dve zanimivi najdbi. Pri podiranju stare hiše mizarja Potrča so izkopali tri zlatnike iz letnicami 1760, 1800 in 1812. Hiša je bila torej stara najmanj sto let.

V Lencovem pri Ptuj pa so izkopali te dni rimski sarkofag iz haloškega laporja. Vse izkopsnine so izročene Ptujskemu muzeju.

Težka nesreča.

V neposredni bližini Črnomereca so našli strašno razmesarjeno moško truplo, ki je ležalo na prosti v mlaki krvi. Iz listin, ki so jih našli pri mrtvecu, so ugotovili, da je bil mrtvec Stefan Belas iz Vrabča. Ni še ugotovljeno, ali gre za samomor ali za železniško nesrečo.

PIJACA. KATERO LAHKO NAPRAVITE DOMA

Pripravljeni — kadarkoli v kratkem času. Dajte šlico Runkomita v kozarec mraznega mleka ter zmešajte v shakerju. Razredči se takoj ter je tako okusno kot katerikoli sladna pijača v točilnici sode. Pa je tudi bolj poceni. "Čokoladni okus" vam bo odličan in spomnil hčrte, da je lahko prebavljivo. Vprašajte danes vašega grocerja za Runkomita.

Peter Zgaga

Človek ne sme biti preveč radodaren z besedami.

Govoriti mora le o pravem času ter vedeti, kaj govori.

Tako se je naprimer zaljubil mlad fant v lepega mladega dekleta. Strašno se je zaljubil. Do ušes in čez ušesa Bil je revež, inel je pa starega strie, stari strie pa tatiko tisočakov kot berač golazni.

In o tem strie ji je neprestano pripovedoval. Ona ga je poslušala in kimala.

Prijateljci so mu zavidali. Vsak dan je prišel k njim s kakim drugim novico.

— Ina že krasno poročno obleko. In le pomislite, moj strie ji jo je kupil.

Čez teden dni jim je hitel pripovedovati: — Krasen prstan ji je kupil strie. Ona pravi, da bo čez štirinajst dni poroka, toda jaz bi rad še malo počakal, pa je ni mogoče pregovoriti.

Po petnajstih dneh je zopet prišel med svoje prijatelje. Bil je bled, jezen in zamisljen.

— No, kako je? — so ga vprašali. — Kako se počutiš v novem stanu?

— Slabo, slabo, — je odvrnil. — Jaz sem še vedno samec. Ona je pa strica vzela in je sedaj moja teta.

— Včeraj zjutraj je dospel v Ameriko, švedski prestolonaslednik s svojo ženo.

Mornariški topovi v newyorškem pristanišču so mu oddali na čast enoindvajset strelcev. Ljudi, kot so naprimer Amundsen, Einstein, Mareoni, Ibanez, Meštrovič, Paderewski, Kubelik, dr. Lorenz in nešteto drugih, nimamo navade tako svečano pozdravljati.

Pa tudi ti ljudje niso kar tje vdan. Par sto princev že odtehta vsaj izmed njih.

— Po dolgih, dolgih mesecih je prišel rojak zopet v prijateljsko družbo. Bil je ves krjav in razpaskan.

— Za božjo voljo, kaj ti pa je? — so ga vprašali.

— O, to je dolga zgodba, — je začel pripovedovati. — Saj se še spominjate, ko smo bili lanske leto na izletu v Forest City.

— Seveda se spominjamo, — so pritrtili.

— Ali se spominjate, da sem tedaj plesal z neko veliko, debelo in močno žensko, da se mi je izpodrsnilo ter da je padla z vso težo name. Posledice tistega plesa vidite danes na mojem obrazu.

— Saj se ti ni takrat nič zgodilo, — so se čudili prijatelji.

— O, dosti se je zgodilo dosti, — poročil sem se z njo. Kremplje mi je pa šele danes pokazala.

— "Denar govori" — je naš star pregovor.

Pa res govori. Meni naprimer pravi skoro sleherni dolar "Good-bye".

Le redkokdaj mi pravi kak dolar "Hallo".

— Vprašanje:

Dragi Peter: — Tukaj smo trije slovenski pečlarji, slovenske ročice pa ni nobene. Je sicer par ameriških pune, pa so jako moderne in precej višajo nosove. Celo cigarete so začele kaditi. Prav rade prihajajo v našo družbo. S kakim slovensko Misko bi se že lahko pomenili, težje je pa z Amerikankami, ki gledajo na vsako našo kretnjo in pazijo na vsako našo besedo. Tisto knjigo, kako se je treba obnašati, imamo in smo z njo že precej profitirali, one stvari pa le ni v dotični knjigi, namreč: s katero roko je treba prižgati punc cigareto, — z desno ali z levo. Jaz pravim, da z levo, moja dva prijatelja pa da z desno. Pa ti povej, Zgaga, s katero. Upam, da bom jaz stavo dobil.

Odgovor:

Ej, fantje, fantje, salabolsko morate biti vroči, da kar z rokami prižigate cigarete. Jaz jih prižigam z žveplenkami.

Le malo je tako srečnih ljudi, da lahko žive od samih obresti. Mnogo je pa takih, ki so si pomagali k udobnejšemu življenju z dohodki svojih prihrankov.

Tudi Vam se nudi taka prilika. Naložite prihranke varno pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

po

4%

Obresti vam prično teči že od prvega maja naprej.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Yugoslav Bureau.)

NAŠE INDIJANSKO PREBIVALSTVO.

Skupno število Indijancev v Zdr. Državah znaša 349,595 duš. Splošno naziranje, da Indijancev izumira, ne odgovarja dejstvu, kakor je to razvidno iz podatkov naravnih strani federalnega departmanta za notranje stvari. Indijansko prebivalstvo Združenih Držav, brez Alaske, povečalo se je za 2693 oseb v fiskalnem letu, ki se je zaključilo 30. junija 1925. Tekom zadnjih dvanajstih let se je skupno indijansko prebivalstvo povečalo za 18,976 duš. V vzhodnih pokrajinah Združenih Držav človek redkokdaj srečava pravega Indijanca, ali na Zapadu, zlasti na Jugozapadu. Indijancev tvori znaten del tamosnjega prebivalstva. Večina Indijancev živi na rezervacijah, t. j. na zemljiščih, posebno določenih za nje.

Ko so se evropski naseljenci končno zavedeli, da ima tudi Indijance neke človeške pravice in ni prav, da bi bil podjarmljen oziroma vničen, se je splošno sprejelo načelo, da se poedina indijanska plemena namestijo na rezervacije, in to v njihovo lastno korist, da se obvarujejo pred brezvestnimi belokožci in belokožci pred njihovimi napadi. New York, Massachusetts, Rhode Island in druge države so izvedle to načelo v kolonialni dobi in po izvojevanju neodvisnosti, in tudi vlada Združenih Držav se je ravnala po tem načelu od začetka svojega obstoja. Nekatera plemena so dosegla visoko stopnjo civilizacije in blaginje. Večinoma so se krizali z belokožci in v neki meri tudi s črnici, ki so jih poprej imeli za sužnje. Raztreseni po raznih državah je vsega skupaj kakih 185 rezervacij. Vladni organi strogo nadzirajo te rezervacije, da se vanje ne pritepejo brezvestni belokožci, in skrbijo za umno in telesno dobrobit Indijancev. Svrha federalnega varstva je ta, da se Indijanci privadijo k civiliziranim metodam samovzdrževanja, mesto da bi bili odvisni od lova, ki dandanes nudi le jako bešen vir za obstanek, ali od vladne pomoči, katera pa v nikakem slučaju ne izostane, kadar se Indijancev nahaja v potrebi.

Skoraj dve tretjini vseh Indijancev živi v štirih državah. V Oklahomi jih je 120,000, v Arizoni 44,000, v South Dakoti 24,000, in v New Mexicu 22,500. Petnajstotina drugih držav jih ima čez 5000 vsaka. California jih vsebuje 18,800, Minnesota 14,300, Montana 13,000, North Carolina 12,000, Washington 11,700, Wisconsin 11,300, North Dakota skoraj 10,000, Michigan 7,600, New York 6,100, Nevada, 6,100 in Oregon 600. V državi Delaware živita le dva Indijanca. V jako obljubljenih državah, kot so Illinois, Ohio in Pennsylvania, živi le nekoliko stotin Indijancev, in država Indiana, ki bi se po svojem imenu pomotoma smatrala za domovino Indijancev, ima le 125 rdečekožcev znotraj svojih mej.

Okoli stotisoč od 120,000 Indijancev v Oklahomi spada k takozvani petorici civiliziranih plemen:

Creeks, Cherokees, Chictows, Chickasaws in Seminoles. Ta plemena so l. 1823 prejela od federalne vlade v zameno za svojo zemljo, ki so jo drugje posedovali, dvajset milijonov akrov zemlje v Oklahomi, kar je približno enako površini Hrvatsko-Slavonije in Bosne-Hercegovine skupaj. Ker so ta plemena sprejela civilizirani način življenja v daleč večji meri kot druga indijanska plemena, dobila sta pridevek "civilizirana plemena". Za časa svoje naselitve v Oklahomi ustanovili so neko vrsto konfederacije in plemenske vladavine, ki je v mnogem bila podobna vladnemu sistemu Združenih Držav. L. 1906 je ta plemenska vlada prenehala obstojati in zemlja je bila razdeljena med posamezne člane teh plemen in podeljena jim je bilo ameriško državljanstvo. Vsak poedini član te petorice plemen dobil je 40 akrov kot homestead in povrh tega od 100 do 300 akrov zemlje. Da se prepričajo njihovo izrabljanja, se je omejila njihova pravica, da bi svojo zemljo prodali belokožcem. Tako Indijance, dasi zviha vse državljanke pravice, ostal je tudi nadalje omejen kar se tiče svoje lastnine. Toda število tako omejenih Indijancev dnevno opada vsled postopanja neke posebne komisije, ki odloča sposobnosti poedinega Indijanca, da čuva svoje pravice.

Na teritoriju plemen Chickasows in Choctaws so se našle velikanske naslage premoga, petroleja in asfalta, ki se raztezajo pod površino kakega pol milijona akrov. Ta ogromno bogata indijanska ozemlja je vlada oddelila in se vsako leto oddaja v najem v svrhu eksploatacije. Na tak način je belokožec vstopil v rezervacije, in posledica tega je, da so poprej izključno indijanske naselbine danes skoraj popolnoma izginile iz tega dela Oklahome. Člani petorice civiliziranih plemen živijo na odrejenih jim zemljiščih, obdanih od belokožnih sosedov, s katerimi se začnajo čim dalje bolj mešati na podlagi enakosti. Cherokee Indijanci niso bili finančno tako srečni kot njihovi sosedje, ki dobivajo masne dohodke od eksploatacije svojih zemljišč, in pravijo, da so mnogo bolj agresivni in da kažejo visoko stopnjo inteligentnosti.

Poljedelstvo je glavni poklic članov petorice civiliziranih plemen. V njihovih stanovanjih je opaziti velikanski napredek. Dasi je še dandanes videti na rezervacijah koč z eno ali dvema sobicama, vendarle so se take koče namaknile modernim lesenim hišam s tremi do štirih sob. Vlada vzdržuje mnogo šol za indijanske otroke. Razun pri izredno majhnem številu Indijancev starši kažejo željo in voljo, da se njihovi otroci izobrazijo. V nekaterih mestih belokožci nimajo radi, da indijanski otroci pohajajo šolo skupaj z njihovimi otroci, ali v bolj naprednih krajih je videti lepo število malih Indijancev, ki redno pohajajo šolo. Imamo precejšnje šte-

PREDSEDNIK COOLIDGE IN VETERANI

Te dni je obiskal predsednik Coolidge s svojo soprogo invalide v Walter Reed bolnišnici, Washington, D. C. Na njegovi levi je brigadni general James M. Kennedy.

vilo občin, kjer so Indijanci člani šolskega sveta, in tudi med učitelji je nekaj Indijancev. Razun njihovih slabega napredka. Tekom dolge vrste let so Pueblos imeli svoje lastno obliko vlade. Vsako leto so izbirali svoje "principales" (prvake) in naglašali pravico do samouprave. Smatra se pa, da je ta plemenska samouprava mnogo doprinesla k njihovu nazadnjstvu, ker drži mnogo bolj naprednih in prosvetljenih Indijancev pod jarmom sistema, ki je v mnogem sličen feudalizmu.

Dokaj znatno je število onih članov indijanskih plemen, ki so zavzeli odločno in tudi prva mesta v javnem in profesionalnem življenju te dežele. Tako je to plemeno dalo svetu nekoliko zdravnikov, kot sta Dr. Charles A. Eastman od Sioux Indijancev in Dr. Susan Le Flesche Picotte, Senator Robert L. Owen iz Oklahome je deloma Cherokee Indijanec. Trdi se da je tudi pok. Senator La Follette tudi imel v sebi nekaj indijanske krvi.

Iz vsega tega je razvidno, da "ubogi Indijanec" ne zasluži več tega imena. Seveda je še vedno revnih Indijancev, celo jako revnih. Ali je tudi mnogih bogatih. Po nedavno izdelani cenitvi indijanskega odseka departmanta za notranje stvari, skupna vrednost indijanske lastnine znaša 1656 milijonov dolarjev. Ta cenitev vključuje vrednost imetka plemen in poedincev. Ako bi bila ta imovina enako porazdeljena med vse Indijance, ki vsak Indijanec, moški in ženska, dete in odrasli človek, posedoval skoraj \$5000.

Cerkev proti razposelstvanju.

BERLIN, Nemčija, 27. maja. — Časnikarska kontroverza glede ljudskega glasovanja v zadevi razposelstvanja prejšnjih nemških vladarskih hiš postaja z vsakim dnem ostrejša. Kot znano, je določeno glasovanje na dan 20. junija.

Na temelju preiskave volilnih listin je bilo ugotovljeno, da bi bilo treba 19,710,000 glasov, da se dobi večina za predlog razposelstvanja prejšnjih vladarjev. Senat katoliške cerkve je izdal poziv, v katerem poziva člane vseh krščanskih verskih občin, naj odklonijo razposelstvanje knežjih hiš brez odškodnine. Tako razposelstvanje bi nasprotovalo vsem principom resnice in pravice.

Socijalisti, ki s skupno s komunisti povzročitelji tega gibanja, priznavajo, da so izdali že dosedaj za to glasovanje več kot dva milijona mark.

Oblak se je utrgal na Madžarskem.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 27. maja. — V bližini Salgotaryana se je pojavil oblak, nakar se je utrgal oblak. Šest mož je bilo ubitih in tri ženske so utonile, ko se je porušil neki most.

AGRARNO VPRAŠANJE IN RUSKI EMIGRANTI.

V Parizu se je vršil pred kratkim kongres ruskih emigrantov. Kongres je v več ozirih zanimiv, na pa rodil tistega uspeha, kakor bi bilo želeti.

Edina njegova pozitivna pridobitev je ta, da so na kongresu ruski emigranti vendar enkrat zavrgli misel, da pridejo še nazaj do posestev, ki so jih izgubili v svetovni revoluciji. Tozadevne resolucije je predlagal V. J. Gurko, ki je še pred nedolгим zastopal mnogo bolj reakcionarno stališče. Sedaj da pa je nazaj Gurko vse one, ki bi še vedno hoteli nazaj svojo zemljo, za brezumne. Dejal je: "Ni nam treba obžalovati izgubo posestev, temveč obžalovati nam je samo to, da so izgubili kmetje moralno."

V gotovih krogih se hoče tej preorientaciji emigrantov pripisovati velik pomen. Td pa je napočeno. Zakaj značilno je, da so smatrali emigranti za potrebno, da izgubo svojih posestev sploh omenjajo. Bureev, eden najboljših predvojnih žurnalistov Rusije in odlični bojovnik proti komunizmu, pravi, da ima novo naziranje emigrantov v agrarnem vprašanju samo agitatoričen pomen. Zato je tudi dvomljivo, če bo novo stališče emigrantov v Rusiji vplivala tako, kakor so oni želeli. Preorientacija je prišla pač prepozno.

Pa še druge zanimivosti je povedal o kongresu emigrantov Bureev. Dejal je, da sta voditelja skrajnih desničarjev Martov in Trepovala skupnemu nastopu emigrantov s tem, da sta predlagala. Nikolaja Nikolajeviča za voditelja emigracije. S tem so bili levi elementi odbiti, veliki knez Nikolaj Nikolajevič pa je bil vpleten v politiko, česar on sam gotovo ni namerjal.

Nastop Bureva dokazuje, da ni rodil pariški kongres ruskih emigrantov onega uspeha, kakor se je pričakovalo, temveč, da vladajo med ruski emigranti še vedno ista nasprotja, kakor pred vojno.

Nova iznajdba

WASHINGTON, D. C., 27. maja. — Neki častnik vojnega departmanta je izumil parachute, ki se v sekundi odpre ter se je mogoče spustiti z njim varno na zemljo že iz višine 100 čevljev.

Iznajdba so preizkusili ter se je izborno obnesla.

Monarhistični krauali v Parizu.

Ob slavnosti Jeane d' Arc, ki se je nedavno vršila v Parizu, je skušala monarhistično orijentirana nadež na trgu Pyramides du Roy prodreti policijski kordon. Prišlo je do ostrih spopadov in je bila ranjena cela množica demonstrantov kakor tudi stražnikov, aretiranih pa je bilo nad 60 oseb.

Berlinski lopovi.

V severnem predmestju Berlina se nahaja med stanovanjskimi hišami poštenih delavcev in nameščencev in med raznimi sumljivimi stanovaleci velika in razkošno opremljena trgovina z dragulji in zlatino. V razstavnem oknu trgovine se je pred kratkim pojavila dragocnost prve vrste, ki sigurno ni spadala v ta del velikega Berlina. Med krošnjarskimi urami, zapestnicami, prstani in ostalo zlatino se je beščalo par uljanov z nenavadno svetlimi briljantami. Dragulji so prihajali iz Brazilijske. Prvi uhan je bil na prodaj za 30.000 zlatih mark, drugi za 15.000. V bližini trgovine opaziš policijsko stražnico, tik pred trgovino pa stojita na križišču dan in noč dva policijska stražnika. Moža sta torej lahko dobro nadzirala razstavno okno trgovine. Pred par dnevi pa je v večerni uri, ko prvi mimo trgovine nebroj delavcev, da njame večerne vlake velikoberlinske železnice, nenadoma počilo. Pasantje so strahoma zbežali stran, iz stanovanjskih hiš so se usuli na ulice prebivalci in iskali rešitve. V Berlinu se je namreč mačopopred dogodila strašna plinska eksplozija. Ki je razdejala veliko stanovanjsko hišo od vrha do tal in opustošila pol ulice. Radi tega incidenta prestrašeni prebivalci so kmalu nato zaslišali še eno eksplozijo. To pot pod predorom železnice. Policijska je odhitela na ličje eksplozije in našla v zemlji dvakunji z zažganimi ostanki eksplozivnih patron.

Kaj se je med tem zgodilo? — Med prvo in drugo eksplozijo je neznana oseba pristopila k razstavnemu oknu, izrezala odprtino in odnesla dragocena, briljantna uhana v vrednosti 45 tisoč zlatih mark. To se je odigralo bliskovito. Nato jo je ropar pobrisal čez cesto, prestopil preko ograje in izginil v daljavo. Invelir je med detonacijo zapustil trgovino in pohitel v smeri k železnici. Na križišču sta stala običajna policijska stražnika.

Po vsej priliki je inel ropar dva komplica, ki sta zažgala eksplozivske bombe. Policijska preiskava ni ugotovila nobenih drugih pordolnosti. Slo je očividno za droben roparski napad, ki mu ga ni kmalu najti para.

Dan prej je policija prišla slovitiga fasadnega plezaleca, ko se je pravkar vračal z "umetniškega" potovanja v Berlin. Bil je specialist v plezanju in je splezal do najvišjih etaž in nadstropij. Obiskoval je najrajši razkošne hotele in vile velemestnih bogatašev. Pod stavbo je oprezal toliko časa, dokler se ni seznanil z vsemi navadami prebivalcev. Ko so uganele luči je v temni obleki kakor senca splezal po pročelju do odprte sobe, se vtihtal in vanjo in ukradel stanovalec dragoceno omario. Ko je berlinska policija po dolgem brezuspešnem gibanju ugotovila, da gre pri teh tatvinah za plezalec fasad in ko kakor so mornarji skušali s čolni mu je z raznimi varnostnimi napravami na oknih in na vratih opas se je čoln prevrnil in je 25 osemogojila obrt, jo je odkuril v rok našlo svojo smrt v valovih.

25 otrok utonilo.

Iz Sofije prihaja pretresljiva vest, da se je pri nekem letošnjem majskega izletu ki so ga šolarji napravili z ladjo, potopilo 25 otrok. Ladjo je zajela burja in je gibanju ugotovila, da gre pri teh tatvinah za plezalec fasad in ko kakor so mornarji skušali s čolni mu je z raznimi varnostnimi napravami na oknih in na vratih opas se je čoln prevrnil in je 25 osemogojila obrt, jo je odkuril v rok našlo svojo smrt v valovih.

ZNANA OPERNA PEVKA

Znana operna pevka Frida Hempel se bo v kratkem poročila z Augustom Heckscherjem, kateri je star 78 let.

SKUPINA INDIJANCEV V GLAVNEM MESTU

Pred kratkim je privedel senator Cameron iz Arizone v zvezno glavno mesto skupino Indijancev, ki so plesali na stopnjišću Bele hiše svoje bojne ples. Za njimi stoji: senator Cameron, podpredsednik C. G. Dawes in speaker Nicholas Longworth.

RODBINSKE TRAGEDIJE

O grozni rodinski tragediji, ki bi bila vredna, da postane predmet starogrške klasične drame, poročajo z Dunaja. V II. okraju sta živila neki cestni železničar in njegova žena s tremi otroci. Najstarejši sin je bil star 17 let, hčerka 12 in mlajši sin 4 leta. Proti koncu lanskega leta je opazil starejši sin da zlorablja oče svojo hčerko. Povedal je strašno odkritje materi, ki pa se je rabi-jatnega moza tako bala, da se ga ni upala ovaditi policiji. Hotela je poslati hčerko in mlajšega sina k sorodnikom na Češko, vendar moč tega ni dovolil. Zato je mati odpeljala samo sinčka, hčerka pa je morala še dalje ostati pri očetu. Pred meseci je ovadil železničarjevo zločinsko početje neki drugi stanovalec hiše in nečloveški oče je bil aretiran ter pozneje obsojen na večletno ječo. Na dan aretacije je izginil brez sledu 17-letni sin, o katerem se danes ni nikake vesti. Skoro ni dvoma, da je izvršil samomor.

Pod vtisom strahovitih dogodkov je železničarjeva žena zbolela. Ležala je par tednov doma. Te dni pa so začeli sosedje sumiti, da se je ženi zmešalo. Prepeljali so jo nato v bolnico, kjer so res konstatirali, da je žena blazna in so jo oddali v psihiatrično kliniko.

Nesrečno hčerko je vzela k sebi neka sosednja rodbina. Te dni pa je znorela tudi deklica in so morali oddati tudi njo v umobolnico.

*

V X. dunajskem okraju je živel neki delavec. Borna že dalj časa ločen od svoje 25-letne žene. Ker ni imel pravega stanovanja, je pustil stvari še v ženinem stanovanju. Te dni je prišel tja, da vzame nekaj obleke in neke listine, ki jih je rabil. Pri tem sta se z melodanjo ženo sprla in se obdelavala s klofutam. Žena je ločenemu možu zagrozila, da mu bo njen sedanjí ljubimec še pokazal, ko ga dobi v roke. Ta grožnja je Borna tako razsrdila, da je posegel po svojem žepnem nožu, ga hitro odprl in začel z njim udrihati po ženi. Prizadejal ji je tako 11 ran po glavi in gornjem delu telesa. Ženo so nezavestno prepeljali v bolnico, mož pa se je sam javil policiji.

Še o tretji rodinski tragediji poročajo dunajski listi. Dogodek je za neudeleženo javnost prej komičen kakor tragičen, za udležence pa kljub temu vse prej kot vesel. Pred dunajskim delničnim sodiščem se je vršila te dni razprava o tožbi za ločitev zakona med 75-letnim trgovcem Fleischerjem in njegovo 72-letno ženo. Žilvela sta skoro 50 let v srečnem zakonu in imata že več vnukov in celo pravnukov. Sedaj pa se je stari Fleischer nenkrat spomnil, da ravna žena z njim surovo, in je zato zahteval ločitev zakona.

Žena v ločitev zakona noče privoliti in odločno taji, da bi ravnanja z možem surovo. Pač pa je baje mož kljub svoji patrijarhalni starosti še zelo podjeten in bi rad poročil neko 30-letno ženo. Zato da se hoče od nje ločiti.

Razprava se je vršila tajno in še ni zaključena.

Nesreča pri delu.

Mizarski pomočnik Viktor Berce, uslužen pri mizarski mojstru Francu Brenku v Dravljah je imel opraviti v mizarski zadrugi "Lipa" v St. Vidu nad Ljubljano pri cirkularni žagi. Ravno pa je pri tem tako neprevidno, da ga je žaga zagrabil na levi roki odrezala štiri prste. Na odredbo zdravnika dr. Arka so pomembneča odpeljali v javno bolnico.

ALI VESTE —

da je bil slavni slovenski pisatelj dr. Robida imenovan profesorjem na univerzi v Lvovu na Poljskem. Ali veste, da vane 20 Helmar nehotko več kot dvajset navadnih signetov, toda z vanko Helmar imajo nekajkrat več učinka.

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI

MOLITVENIKI:

Duša popolna	1.—
Marija Varhinja:	
v platno vezano	.80
v fino platno	1.00
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70
Rajski glasovi:	
v platno vezano	1.00
v fino platno vezano	1.10
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70

Skrbi za dušo:	
v platno vezano	.80
v usnje vezano	1.65
v fino usnje vezano	1.80

Sveta Ura z debelimi črkami:	
v platno vezano	.90
v fino platno vez.	1.50
v fino usnje vez.	1.60

Nebesa Naš Dom:	
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.80
Kvišku srca, mala:	
v fino usnje vez.	1.20
Oče naš, slonokost bela ..	1.20
Oče naš, slonokost rjava ..	1.20

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:
(ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:	
v barvaste platnice vezano ..	.30
Child's Prayerbook:	
v belo kost vezano	1.10
Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinije usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik	.30
Prva čitanka, trdo vez.	.75
Angelijska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši	.10
Boj nalezljivim boleznim	.75
Dva sestavljeni plesa: četvorka in beseda spisano in narisano ..	.35
Domači vrt, trdo vez.	1.—
Domači zdravnik po Knapu	1.25
Domači živnozdravnik	1.25
Govedoreja	.75
Gospodinjstvo	1.—
Jugoslavija, Mehek 1 zvezek ..	1.50
2. zvezek 1—2 snopišč	1.80
Kubična računica, — po meterski meri	.75
Katekizem, vezan	.50
Kratka srbska gramatika	.30
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano	1.00
Kako se postane ameriški državlján ..	.15
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Ljubavna in snubilna pisma	.50
Mlekarstvo s črticami za živinorejó ..	.75
Nemško - angleški tolmač	1.20
Največji spisovnik ljubavnih pisem ..	.80
Nauk pomagati živini	.60
Najboljša slov. kuharica, 668 str.	5.00
Naše gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje užitnih in strupenih gob	1.40
Nasveti za hišo in dom; trdo vezana ..	1.—
broširano	.75
Nemška slovnica	.60
Nemščina brez učitelja —	
1. del	.30
2. del	.30
Pravila za otroke	.65
Priloge motnje na alkoholski podlagi	.75
Praktični računar	.75
Praktični sadjar trd. vez.	3.00
Parni kotli; pouk za rabo pare	1.—
Poljedelstvo, Slovenskim gospodarjem v pouk	.35
Računar v kronski in dinarski veljavi	.75
Ročni slov.-nemški in nemško-slov. slovar	.60
Sadno vino	.30
Srbska začetnica	.40
Slike iz kraljevine, trdo vezana	.90
Slovenska narodna mladina, obseg 452 str.	1.50
Slovensko-nemški in nemško-sloven.ski slovar	.50
Spolna nevarnost	.25
Spretna kuharica; trdo vezana	1.45
broširana	1.20
Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezana	3.00

Umni čebelar	1.—
Umni kmetovalec ali splošni poduk ..	
kako obdelovati in izboljšati polje	.30
Voščilna knjižica	.50
Zdravilna zelišča	.40
Zgodovina S. H. S., Melik	
1. zvezek	.45
2. zvezek 1. in 2. snopišč	.70

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

AŠKERČEVI ZBRANI SPISI:

Akropolis in piramide	.80
Balade in romance trd. vez.	1.25
broš.	.80
Četrti zbornik trd. v.	1.—
Peti zbornik, broš.	.90
Primož Trubar trd. v.	1.—
Amerika in Amerikanci (Trunk)	5.00
Andersonove pripovedke trda vez.	.75
Agitator (Kersnik) trdo vez.	1.—
Azazel trda vez.	1.—
Andrej Hofer	.50
Beneška vedeževalka	.35
Belgrajski biser	.35
Beli rojaki, trdo vezano	1.00
Bisernice 2 knjigi	.80
Brez zarje trda vez.	.90
Brez zarje, broširana	.80
Bele noči (Dostojevski) t. v.	.75
Balkanska Turška vojska	.80
Balkanska vojska s slikami	.25
Božja pot na Šmarno goro	.20
Božja pot na Bledu	.20
Burska vojska	.40
Bilke (Marija Kmetova)	.25

CANKARJEVA DELA:

Grešnik Lenard t. v.	.90
Hlapec Jernej	.50
Podobe iz sanj t. v.	1.—
broširano	.75
Romantične duše trda vez.	.90
Zbornik trd. v.	1.20
Mimo življenja t. v.	1.—
broširano	.80
Cesar Jožef II.	.30
Cvetke	.25
Cerkniško jezero in okolica, s slikami, trdo vezana	1.40
Ciganova osveta	.35
Čas je zlato	.30
Osvetna Borogradska	.50
Četrtek t. v.	.30
Dalmatinske povesti	.35
Dekle Eliza	.60
Dolenec, izbrani spisi	.60
Doli z orožjem	.60
Dve sliki — Njiva, Starka — (Meško) ..	.60
Dolga roka	.60
Devica Orleanska	.50
Duhovni boj	.50
Dedek je pravil. Marinka in kraljčki ..	.40
Elizabeta	.35
Fabijola ali cerkev v Katakombah	.45
Fran Baron Trenk	.35
Filozofska zgodba	.60
Fra Diavolo	.50
Gozdarjev sin	.30
Godovnik (2 zvezka)	1.20
Godčevski katekizem	.25
Gruda umira, trda vez.	1.20
Gusarji	.90
Hadži Murat, trda vez.	.80
Hči papeža	1.—
Hedvika	.35
Helena (Kmetova)	.40
Humoreske, Groteske in Satire, vez.	.80
broširano	.60
Iz dobe punta in bojev	.50
Iz modernega sveta, trda vez.	1.40
Jutri (Strug) trd. v.	.75

JURČIČEVI SPISI:

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10.00
Sosedov sin, broš.	.40
5. zvezek; Sosedov sin — Sin kmetekakega cesarja — Med dvema stoloma trd. v.	1.—
6. zvezek; Dr. Zober — Tugomer tr.	1.20
broširano	.75
Karmen, trdo vez.	.40
broširano	.30
Kralj slate reke in črna brata	.45
Križev pot, trdo vezan	1.—
Krvna osveta	.35
Kuhinja pri kraljici g. nočici, franco.ski roman	.40
Lisjakova hči	.30
Lucifer	1.50
Ludovika Beodija	.25

LEVSTIKOVI ZBRANI SPISI:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač.	.70
2. zv. Otroške igre v pesencah — Različne poezije — Zabavljice in pušice — Ježa na Parnas — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač.	.70
4. zv. Kritike in znanstvene razprave.	.70
5. zv. Doneski k slovenskemu jezikoslovju	.70
Zbrani spisi, trd. vez.	.90

LJUDSKA KNJIŽNICA:

1. in 2. zvez. Znamenje štirih trdo vezana	1.00
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest	.50
3. zv. Jernač Zmagovac. — Med plazovi	.50
4. zv. Malo življenje	.65
5. zv. Zadnja kmečka vojska	.75
7. zv. Prihajač	.60
9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenclj)	.60
10. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenclj)	.60
11. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenclj)	.60
12. zv. Iz dnevnika malega porednenaža, trdo vezano	.60
14. zv. Ljubljanske slike. — (Brenclj)	.60
15. zv. Juan Miseria. Povest iz španskega življenja	.60
16. zv. Ne v Ameriko. Po resničkih dogodkih	.60

MILČINSKIJEVI SPISI:

Drobiž	.60
Igračke, trda vez.	1.—
broš.	.80
Mali lord, trdo vezan	.80
Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti.	1.00
Mimo življenja, broširana	.80
Mladih zanikernežov lastni životopis ..	.75
Mrtvi Gostač	.35
Materina žrtve	.60
Musolino	.40
Mali Klatež	.70
Mesija	.30
Mirko Poštenjakovič	.30
Mož z raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško)	1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slovensko mladino	.25
Notarjev nos, humoreska	.35
Narod ki izmira	.40
Naša vas, I. del, 14 povesti	.90
Naša vas, II. del, 9 pov.	.90
Nova Erotika, trd. vez.	.70
Naša leta, trda vez.	.80
Naša leta, broširano	.60
Na Indijskih otokih	.50
Na Preriji	.50
Nihilist	.40
Narodne pripovedke za mladino	.40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50

NARODNA BIBLIOTEKA:

Kranjska čebelica	.90
V gorskem zakotju	.35
Za kruhom	.35
Črtice iz življenja na kmetih	.35
Babica	1.—
Berač	.35
Elizabeta, angleška kraljica	.35
Amerika, povsod dobro, doma najbolje	.35
Boj s prirodo, Treskova Uraka	.35
Emanuel, lovčev sin	.35
Spisje	.35
Beatni dnevnik	.60
Grška Mytologija	1.00
Z ognjem in mečem	3.00
Nekaj iz ruske zgodovine	.35
Božja kazen	.35
Napoleon I.	.75
Obiski. (Cankar). Trdo vezano	1.40
Ob 50 letnici Dr. Janesa E. Kreka	.25
Ogenj tr. v.	1.30
Pesmi v prozi, trdo vez.	.70
Prigodbe čebelice Maje trda vez.	1.00
Pabirki iz Roža (Albrecht)	.25
Pariski slatar	.35
Pingvinski otok tr. v.	.90
Pod svehodnim solncem 1. zv.	1.00
Plebanus Joanes tr. vez.	1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem	.50
Poslednji Mehikanez	.30
Pravljice H. Majer	.30
Povest o sedmih obsejnih	.70
Povesti Berača s stopnjic pri sv. Roka ..	.35
Po strani klobuk, trd. vez.	.90
Poligalec	.25

Praprečanove zgodbe	.25
Patris, povesti iz irske junaške dobe ..	.30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Ptice selivke, trda vez.	.75
Pikova dama (Puškin)	.30
Pred nevihto	.35
Pravljice in pripovedke (Košutnik) ..	
1. zvezek	.40
2. zvezek	.40
Rablji, trda vez.	.75
Robinson	.60
Revolucija na Portugalskem	.30
Rinaldo Rinaldini	.50
Slovenski šaljivec	.40
Slovenski Robinson, trdo vezan	.70
Suneški invalid	.35
Skozi širno Indijo	.50
Sanjska knjiga Arabeka	1.50
Sanjska knjiga, nova velika	.90
Sanjska knjiga, mala	.60
Spake, humoreske, trda vez.	.90
Strahote vojne	.50
Sveta noč, zanimive pripovedke ..	.30
Strup iz Judeje	.75
Spomini jugoslov. dobrovoljca — 1914—1918	1.—
Sritarjeva Anthologija trda vez.	.90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev	.30
Svitanje (Govekar), vez.	1.20
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman ..	.80
Sveta Notburga	.35
Sv. Genovefa	.50
Sredozimci, trd. vez.	.60
broš.	.40

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trdo vez.	.90
Machbet, broširana	.70
Othelo	.70
Sen kresne noči	.70

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trdo vez.	.90
Machbet, broširana	.70
Othelo	.70
Sen kresne noči	.70

SPISPI KRISTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga	.30
7. zv. Jagnje	.30
8. zv. Pirhi	.30
13. zv. Sveti večer	.30
14. zv. Povodenj	.30
17. zv. Brata	.20

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

nost, veseloligra v čem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš.	25
Št. 7. Andersenove pripovedke, Za slovensko mladino priredila Utva, 111 str., broš.	35
Št. 8. Akt št. 113	02
Št. 9. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš.	70
Št. 10. Ivan Albrecht: Andrej Ternouč, religiozna karikatura iz minulosti, 55 str., broš.	25
Št. 11. Pavel Golia: Peterčkov polednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš.	35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v 4 dejanjih, 91 str., broš.	30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš.	30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., br.	80
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš.	45
Št. 17. Prosper Marime: Verne duše v vicah, povest, prev. Mirko Pretnar, 80 str.	30
Št. 18. Jarosl. Vrchlický: Oproka lukovskega grajščaka, veseloligra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš.	25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš.	50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompači in Komuroski, japonski roman, iz češtiny prev. dr. Fran Bradač, 154 str., broš.	45
Št. 21. Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II, 73 str., broš.	25
Št. 23. Sophokles: Antigona, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br.	30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I del, 355 str., broš.	80
Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja	80
Št. 26. L. Andrejev: Črne maske,	

